

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы	044-70/11
Тәжірибелік сабактың әдістемелік нұсқауы	1 стр. из 21

ТӘЖІРБЕЛІК САБАҚТАРҒА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

Модуль: «Қалыпты кардиореспираторлық жүйе»

Пән: «Сәулелік диагностика негіздері»

Пән коды: KSN 2207

БББ атауы 6B10117 «Стоматология»

Оқу сағаттарының/кредиттердің көлемі: 15/0,5

Оқытылатын курс пен семестр 2/IV

Тәжірибелік (семинарлық) сабактар: 4

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы	044-70/11
Тәжірибелік сабактың әдістемелік нұсқауы	2стр. из 21

Тәжірибелік сабактарға арналған әдістемелік нұсқаулар «Қалыпты кардиореспираторлық жүйе» пәнінің жұмыс бағдарламасына (силлабус) сәйкес әзірленген және кафедра мәжілісінде талқыланды.

Хаттама № 1а 05.09.2023 ж.

Кафедра менгерушісі:

МТар

Касаева Л.Т.

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы	044-70/11
Тәжірибелік сабактың әдістемелік нұсқауы	Зстр. из 21

№1 Сабак

1. Тақырыбы Жүрек пен магистралді қан тамырларының сәулелік диагностикасы.

Жүректің рентгенографиясы. Жүрек пен магистралді қан тамырларының компьютерлік томографиясы. Эхокардиография.

2. Мақсаты: Студенттерді жүрек пен ірі қантамырлардың сәулелік диагностикасымен таныстыру.

Жүрек пен ірі қантамырлардың сәулелік зерттеу әдістеріне үйрету.

3. Оқыту міндеттері: Студенттерді негізгі әдістерге және пациенттерді сәулелік зерттеу әдістеріне дайындауга үйрету.

Студент білуі керек:

- Жүректің сәулелік анатомиясы
- Ірі қантамырларының сәулелік анатомиясы
- Жүректің сәулелік диагностика әдістері
- Ірі қантамырлардың сәулелік диагностика әдістері
- Жүректің рентгенографиясы
- Жүректің және ірі қантамырлардың КТ
- Эхокардиография

Студент істей білуі керек:

- Жүрек пен ірі қантамырлардың онтайлы сәулелік әдісін тандау
- Жүрек пен ірі қантамырлардың сәулелік зерттеулерінің көрсеткіштері мен көрсеткіштерін анықтау
- Жүрек рентгенографиясын, жүрек пен ірі қантамырлардың КТ, эхокардиографияны өткізуге пациенттерді дайындау

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Жүректің сәулелік анатомиясы
- Ірі қантамырларының сәулелік анатомиясы
- Жүректің сәулелік диагностика әдістері
- Ірі қантамырлардың сәулелік диагностика әдістері
- Жүректің рентгенографиясы
- Жүректің және ірі қантамырлардың КТ
- Эхокардиография
- Жүрек пен ірі қантамырлардың сәулелік зерттеулерінің көрсеткіштері мен көрсеткіштері
- Жүрек рентгенографиясын, жүрек пен ірі қантамырлардың КТ, эхокардиографияны өткізуге пациенттерді дайындау
-

5. Оқыту және оқыту әдістері: дискуссия, берілген суреттермен жұмыс, жағдаяттық есептерді шешу, кіші топтарда жұмыс.

6. Бағалау әдістері:

аудызша сұрау, суреттерді талқылау, тесттік тапсырмаларды шешу

7. Әдебиеттер

Негізгі:

1. Лучевая диагностика : учебник / М-во образования и науки РФ ; под ред. Г. Е. Труфанова. - ; Рек. ГОУ ВПО "Первый МГМУ им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 496 с.
2. Сәулелі диагностика: окулық / РФ білім және ғыл. министрлігі ; Г. Е. Труфановтың редакциясымен; қазақ тіліне ауд. А. Б. Ахметбаева; жауапты ред. А. К. Ахметбаева. - ; И.

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы	044-70/11
Тәжірибелік сабактың әдістемелік нұсқауы	4стр. из 21

М. Сеченов атындағы ГОУ ВПО "Бірінші Москва мемл. мед. ун-ті" ұсынған. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 576 бет. с.

3. Лучевая диагностика : учебник / М-во образования и науки РФ ; под ред. Труфанова Г. Е. - ; Рек. ГОУ ВПО «Первый МГМУ им. И. С. Сеченова» .-М. : ГЭОТАР – Медиа, 2013. – 496 с
4. Лучевая терапия: учебник / М-во образования и науки РФ ; под ред. Г. Е. Труфанова. - Рек. ГОУ ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 208 с.
5. Илясова, Е. Б. Лучевая диагностика [Текст] : учеб. пособие / Е. Б. Илясова, М. Л. Чехонацкая, В. Н. Приезжева. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 280 с. : ил
6. Лучевая диагностика заболеваний органов дыхания и средостения [Текст] : учебное пособие / Е. Б. Бекмуратов [и др.] ; М-во здравоохранения и социального развития РК. ЮКГФА. - Шымкент : [б. и.], 2016. - 104 с

Қосымша:

1. Лучевая диагностика органов грудной клетки: национальное рук. / Гл. ред. серии С. К. Терновой, Гл. ред. тома В. Н. Троян, А. И. Шехтер. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 584 с.
2. Бургенер, Фрэнсис А. Лучевая диагностика заболеваний костей и суставов. Более 1000 рентгенограмм: руководство: атлас: пер. с англ. / Фрэнсис А. Бургенер, М. Кормано, Т. Пудас ; под ред., С. К. Тернового, А. И. Шихтера. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 552 с.

Электронды ресурстар:

1. Лучевая диагностика заболеваний органов дыхания и средостения [Электронный ресурс] : учебное пособие / Е. Б. Бекмуратов [и др.] ; М-во здравоохранения и социального развития РК. ЮКГФА. - Электрон. текстовые дан. - Шымкент : [б. и.], 2016. - эл. опт. диск (CD-ROM)(8.91Мб)
  2. Сәулелі диагностика [Электронный ресурс] :окулық / қазақтіл. ауд. А. Б. Ахметбаева ; ред. басқ. Г. Е. Труфанов. - Электрон. текстовые дан. (421Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 576б. с.
  3. Патоморфология и лучевая диагностика некоторых заболеваний легких невоспалительной природы у недоношенных новорожденных
- Серикбай М.К. , 2020/<https://aknurpress.kz/login>
4. Дифференциальная диагностика и лечение туберкулеза у взрослых и детей.Бекембаева Г.С., Жандаркулов А.А. , 2018/<https://aknurpress.kz/login>
  5. Диагностика и лечение заболеваний органов дыхания.

Имангазинова С.С. , 2016/<https://aknurpress.kz/login>

- 6.Лучевая терапия : Учебник. / Под ред. Г.Е. Труфанова. - 3-е изд., перераб. и доп. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 484 с. <http://rmebrk.kz6>.

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.).

Бақылау сұрақтары:

- Жүректің сәулелік анатомиясы
- Ірі қантамырларының сәулелік анатомиясы
- Жүректің сәулелік диагностика әдістері
- Ірі қантамырлардың сәулелік диагностика әдістері
- Жүректің рентгенографиясы
- Жүректің және ірі қантамырлардың КТ
- Эхокардиография

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы	044-70/11
Тәжірибелік сабактың әдістемелік нұсқауы	5стр. из 21

- Жүрек пен ірі қантамырлардың сәулелік зерттеулерінің көрсеткіштері мен кері көрсеткіштері
- Жүрек рентгенографиясын, жүрек пен ірі қантамырлардың КТ, эхокардиографияны өткізуге пациенттерді дайындау

Тесттер

1. Жүректің пішіндері:

- митральді, аортальді, шар тәрізді (трапециевидная)
- ұшбұрышты, домалақ
- шар тәрізді, сопақ
- сопақ, тікбұрышты
- трапеция тәрізді, домалақ

2. Жүрек қан тамыр доғасының сол жақ қолеңкесі:

- аорта доғасы, өкпе артериясы, сол жақ жүрекшениң құлақшасы, сол жақ қарынша
- аорта доғасы, сол жақ жүрекшениң құлақшасы, сол жүрекше, сол жақ қарынша
- сол жүрекше, сол жақ жүрекшениң құлақшасы, сол жақ қарынша
- он, сол жүрекше, сол жақ жүрекшениң құлақшасы, сол жақ қарынша
- аорта, өкпе венасы, сол жақ жүрекшениң құлақшасы, сол жақ қарынша

3. Оң жақ жүрекше мен қарыншаның арасында ... қақпақша орналасқан.

- ұшжармалы
- шар тәрізді
- митральді
- аортальді
- трапеция тәрізді

4. Сол жақ жүрекше мен қарыншаның арасында ... қақпақша орналасқан.

- митральді
- шар тәрізді
- аортальді
- ұшжармалы
- трапеция тәрізді

5. Жүректі рентгенографиялық зерттеу әдісі ... .

- рентгенокимография, ангиокардиография, коронарография
- холецистография, сиалография, вентрикулография
- спленопортография, урография, цистография
- компьютерлі томография, холецистография, маммография
- электрорентгенография, бронхография, КТ

6. Тәж артерияларын зерттеу – ... деп аталады.

- коронароКардиография
- ангиопульмография
- фистулография
- сиалография
- пневмоэнцефалография

7. КоронароКардиография – бұл ... рентгенологиялық зерттеу.

- тәж артерияларын
- ұйқы артериясын
- бас ми артерияларын
- бүйрек артерияларын

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы	044-70/11
Тәжірибелік сабактың әдістемелік нұсқауы	бстр. из 21

-аортаны

8. Коронарография – бұл ... қан тамырларын рентгенологиялық зерттеу.

-жүрек

-бауыр

-бас ми

-асқазан

-бүйрек

9. Ангиокардиография кезінде рентгенконтрастты затты ... катетр арқылы енгізеді.

-оң жақ жүрекшеге

-сол жақ жүрекшеге

-оң жақ қарыншаға

-сол жақ қарыншаға

-қолқаға

10. Жаңа туған балалардың жүрек ерекшеліктеріне ... жатады.

-оң қарыншаның көлемі сол қарыншадан жоғары

-сол және оң қарынша мөлшер жағынан тең

-сол қарыншаның көлемі оң қарыншадан жоғары

-сол жүрекше оң жүрекшеден айтарлықтай жоғары

-сол қарынша жүректің басқа камераларының мөлшерінен айтарлықтай басым

11. Сол қарыншаның көлемі оң қарыншаның көлемінен басым болуы ... басталады.

-алты жастан кейін

-2-3 апталығында

-2 жастан асқанда

-бес жасында

-өмірінің бірінші жылының сонында

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы	044-70/11
Тәжірибелік сабактың әдістемелік нұсқауы	7стр. из 21

№ 2 сабак

- 1. Тақырып:** Ірі қан тамырларының сәулелік диагностикасы. Ангиография. Коронарография. Аортография. Вентрикулография. Жүректің сцинтиграфиясы. Магнитті-резонанссты томография. Мультиспиральді компьютерлік томография.
- 2. Мақсаты:** Студенттерді ірі қантамырлардың сәулелік диагностикасымен таныстыру. Ірі қантамырларды сәулелік зерттеудің әдістерін оқыту.
- 3. Оқыту міндеттері:** Студенттерді допплерография әдісінің негізгі қағидаттарына үйрету, ангиография, коронарография әдістерімен таныстыру, ірі қантамырларды сәулелік зерттеу әдістеріне пациенттерді дайындау.

Студент білуі керек:

- Ірі қантамырлардың аурулары кезінде зерттеудің сәулелік әдістерінің түрлері
- Негізгі және қосымша сәулелік зерттеу әдістері
- Ірі қантамырларды зерттеудің рентгенологиялық әдістері
- Ірі қантамырларды зерттеудің ультрадыбыстық әдісінің негізгі қағидаттары
- Ірі қантамырларды сәулелік зерттеулерге көрсеткіштер және кері көрсеткіштер

Студент істей білуі керек:

- Ірі қантамырлардың ауруларын зерттеудегі сәулелік әдістердің түрлерін анықтау
- Сәулелік зерттеудің негізгі және қосымша әдістеріне пациенттерді дайындау

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Ірі қантамырлардың аурулары кезіндегі сәулелік әдістердің түрлері
- Негізгі және қосымша сәулелік зерттеу әдістері
- Ірі қантамырларды рентгенологиялық зерттеу әдістері
- Ірі қантамырларды ультрадыбыстық зерттеудің негізгі қағидаттары
- Ірі қантамырлардың сәулелік әдістеріне көрсеткіштер және кері көрсеткіштер
- Ангиография
- Коронарография
- Аортография
- Вентрикулография

5. Оқыту және оқыту әдістері: дискуссия берілген суреттермен жұмыс, жағдаяттық есептерді шешу, жүргіпен жұмыс.

6. Бағалау әдістері:

ауызша сұрау, суреттерді талқылау, тесттік есептерді шешу, кросвордты шешу

7. Әдебиеттер

Негізгі:

1. Лучевая диагностика : учебник / М-во образования и науки РФ ; под ред. Г. Е. Труфанова. - ; Рек. ГОУ ВПО "Первый МГМУ им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 496 с.
2. Сәулелі диагностика: оқулық / РФ білім және ғыл. министрлігі ; Г. Е. Труфановтың редакциясымен; қазақ тіліне ауд. А. Б. Ахметбаева; жауапты ред. А. К. Ахметбаева. - ; И. М. Сеченов атындағы ГОУ ВПО "Бірінші Москва мемл. мед. ун-ті" ұсынған. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 576 бет. с.

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы	044-70/11
Тәжірибелік сабактың әдістемелік нұсқауы	8стр. из 21

3. Лучевая диагностика : учебник / М-во образования и науки РФ ; под ред. Труфанова Г. Е. - ; Рек. ГОУ ВПО «Первый МГМУ им. И. С. Сеченова» .-М. : ГЭОТАР – Медиа, 2013. – 496 с
4. Лучевая терапия: учебник / М-во образования и науки РФ ; под ред. Г. Е. Труфанова. - Рек. ГОУ ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 208 с.
5. Илясова, Е. Б. Лучевая диагностика [Текст] : учеб. пособие / Е. Б. Илясова, М. Л. Чехонацкая, В. Н. Приезжева. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 280 с. : ил
6. Лучевая диагностика заболеваний органов дыхания и средостения [Текст] : учебное пособие / Е. Б. Бекмуратов [и др.] ; М-во здравоохранения и социального развития РК. ЮКГФА. - Шымкент : [б. и.], 2016. - 104 с

Қосымша:

1. Лучевая диагностика органов грудной клетки: национальное рук. / Гл. ред. серии С. К. Терновой, Гл. ред. тома В. Н. Троян, А. И. Шехтер. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 584 с.
2. Бургенер, Фрэнсис А. Лучевая диагностика заболеваний костей и суставов. Более 1000 рентгенограмм: руководство: атлас: пер. с англ. / Фрэнсис А. Бургенер, М. Кормано, Т. Пудас ; под ред., С. К. Тернового, А. И. Шихтера. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 552 с.

Электронды ресурстар:

1. Лучевая диагностика заболеваний органов дыхания и средостения [Электронный ресурс] : учебное пособие / Е. Б. Бекмуратов [и др.] ; М-во здравоохранения и социального развития РК. ЮКГФА. - Электрон. текстовые дан. - Шымкент : [б. и.], 2016. - эл. опт. диск (CD-ROM)(8.91Мб)
2. Сәулелі диагностика [Электронный ресурс] : оқулық / қазақтіл. ауд. А. Б. Ахметбаева ; ред. басқ. Г. Е. Труфанов. - Электрон. текстовые дан. (421Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 5766. с.
3. Патоморфология и лучевая диагностика некоторых заболеваний легких невоспалительной природы у недоношенных новорожденных
Серикбай М.К. , 2020/<https://aknurpress.kz/login>
4. Дифференциальная диагностика и лечение туберкулеза у взрослых и детей.Бекембаева Г.С., Жандаркулов А.А. , 2018/<https://aknurpress.kz/login>
Диагностика и лечение заболеваний органов дыхания.
5. Имангазинова С.С. , 2016/<https://aknurpress.kz/login>
6. Лучевая терапия : Учебник. / Под ред. Г.Е. Труфанова. - 3-е изд., перераб. и доп. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 484 с. <http://rmebrk.kz6>.

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер және есептер т.б.).

Бақылау сұрақтары

- Ирі қантамырлардың аурулары кезіндегі сәулелік әдістердің түрлері
- Негізгі және қосымша сәулелік зерттеу әдістері
- Ирі қантамырларды рентгенологиялық зерттеу әдістері
- Ирі қантамырларды ультрадыбыстық зерттеудің негізгі қағидаттары
- Ирі қантамырлардың сәулелік әдістеріне көрсеткіштер және кері көрсеткіштер
- Ангиография
- Коронарография
- Аортография

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA <i>—1979—</i>	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы		044-70/11
Тәжірибелік сабактың әдістемелік нұсқауы		9стр. из 21

- Вентрикулография

Тесттер

~Ангиография принципі – ... .

@контрастты затты қан тамырға жіберу

@контрастты затты артерия ішіне жіберу

@құқыртқышқыл барийды артерияға жіберу

@эуфиллинді вена ішіне жіберу

@лимфа тамырларын катетеризациялау

~Ангиография – бұл ... рентгенологиялық зерттеу.

@қан тамырларын

@лимфа тамырларын

@құысты ағзаларды

@эндокринді бездерді

@несепағарды

~Қан тамырларын рентгенологиялық зерттеу:

@ангиография

@цистография

@пиелография

@сиалография

@миелография

~Ангиография – бұл контрастты заттарды ... енгізу.

@қан тамырларына

@лимфа тамырларына

@құысты ағзаларға

@бронхтарға

@жұлынға

~Рентгеноскопия ... рентгенологиялық әдістерге жатады.

@негізгі

@қосымша

@көмекші

@арнайы

@екіншілік

~Контрастты рентгенологиялық зерттеу барысында көзге көрінбейтін ағза ... деп аталады.

@рентгеннегативті

@рентгенпозитивті

@эхонегативті

@эхопозитивті

@эхотығыз

~Қантамырларды зерттеуге ... қолданады.

@ионды және ионды емес контрастты заттарды

@қатты контрастты заттарды

@газ тәрізді контрастты заттарды

@майлы контрастты заттарды

@барий сульфатының сулы қоспасын~Рентгенді сурет ... шығады.

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы	044-70/11
Тәжірибелік сабактың әдістемелік нұсқауы	10стр. из 21

@экранда (ағару) немесе пленкада
 @ультрадыбысты толқындар көмегімен экранда
 @инфрақызыл сәулелер көмегімен экранда
 @ядролы-магнитті резонанс көмегімен
 @радиоактивті заттар көмегімен
 ~Суретте көрсетілген зерттеу әдісі:

@ангиопульмонография
 @аортография
 @коронарография
 @вентрикулография
 @кардиография
 ~Суретте көрсетілген зерттеу әдісі:

@антеградты холангиограмма
 @уретрография
 @ретроградты холангиопанкреатограмма
 @ретроградты уретеропиелография
 @гистеросальпингография
 ~Құрсақ қуысындағы бос газдың рентгенологиялық белгісі:
 @диафрагма астында орақ тәрізді көленке
 @құрсақ қуысында анатомиялық бөлшектердің айқындалмауы
 @аш ішектік "арка"
 @ішектің гиперпневматозы
 @Клойбер тостағаншасы

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы	044-70/11
Тәжірибелік сабактың әдістемелік нұсқауы	11стр. из 21

№ 3 сабак

1. Тақырып: Тыныс алу жүйесінің сәулелік диагностикасы. Негізгі және қосымша зерттеу әдістері Цифрлық рентгенография. Цифрлық рентгеноскопия. Цифрлық флюорография.

2. Мақсаты: Студенттерді өкпенің сәулелік диагностикасымен таныстыру. Тыныс ағзаларының ауруларының рентгенологиялық және ультрадыбыстық зерттеу әдістерін оқыту.

3. Оқытудың міндеттері: Студенттерді негізгі әдістерге үйрету және пациенттерді сәулелік әдістерге дайындау.

Студент білуі керек:

- Тыныс ағзаларының сәулелік анатомиясы
- Тыныс ағзаларын сәулелік зерттеулердің әдістері

Студент істей білуі керек:

- Тыныс ағзаларының ауруларын зерттеуде оңтайлы сәулелік әдісті таңдау
- Тыныс ағзаларының сәулелік зерттеулеріне көрсеткіштер мен кері көрсеткіштерді анықтау
- Пациенттерді рентгенографияға, рентгеноскопияға, флюорографияға, бронхографияға дайындау

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Тыныс ағзаларының сәулелік анатомиясы
- Тыныс ағзаларын сәулелік зерттеулердің әдістері
- Тыныс ағзаларының сәулелік зерттеулеріне көрсеткіштер мен кері көрсеткіштерді анықтау
- Пациенттерді рентгенографияға, рентгеноскопияға, флюорографияға, бронхографияға дайындау
- Цифрлық рентгенография
- Цифрлық рентгеноскопия
- Цифрлық флюорография

5. Оқыту және жүргізу әдістері: дискуссия, берілген суреттермен жұмыс, жағдаяттық есептерді шешу, кіші топтарда жұмыс.

6. Бағалау әдістері:

ауызша сұрау, суреттерді талқылау, тесттік тапсырмаларды шешу

7. Әдебиеттер

Негізгі:

1. Лучевая диагностика : учебник / М-во образования и науки РФ ; под ред. Г. Е. Труфанова. - ; Рек. ГОУ ВПО "Первый МГМУ им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 496 с.
2. Сәулелі диагностика: окулық / РФ білім және ғыл. министрлігі ; Г. Е. Труфановтың редакциясымен; қазақ тіліне ауд. А. Б. Ахметбаева; жауапты ред. А. Қ. Ахметбаева. - ; И. М. Сеченов атындағы ГОУ ВПО "Бірінші Москва мемл. мед. ун-ті" ұсынған. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 576 бет. с.
3. Лучевая диагностика : учебник / М-во образования и науки РФ ; под ред. Труфанова Г. Е. - ; Рек. ГОУ ВПО «Первый МГМУ им. И. С. Сеченова». - М. : ГЭОТАР – Медиа, 2013. – 496 с
4. Лучевая терапия: учебник / М-во образования и науки РФ ; под ред. Г. Е. Труфанова. - Рек. ГОУ ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 208 с.

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы	044-70/11
Тәжірибелік сабактың әдістемелік нұсқауы	12стр. из 21

5. Илясова, Е. Б. Лучевая диагностика [Текст] : учеб. пособие / Е. Б. Илясова, М. Л. Чехонацкая, В. Н. Приезжева. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 280 с. : ил
6. Лучевая диагностика заболеваний органов дыхания и средостения [Текст] : учебное пособие / Е. Б. Бекмуратов [и др.] ; М-во здравоохранения и социального развития РК. ЮКГФА. - Шымкент : [б. и.], 2016. - 104 с

Қосымша:

1. Лучевая диагностика органов грудной клетки: национальное рук. / Гл. ред. серии С. К. Терновой, Гл. ред. тома В. Н. Троян, А. И. Шехтер. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 584 с.
2. Бургенер, Фрэнсис А. Лучевая диагностика заболеваний костей и суставов. Более 1000 рентгенограмм: руководство: атлас: пер. с англ. / Фрэнсис А. Бургенер, М. Кормано, Т. Пудас ; под ред., С. К. Тернового, А. И. Шихтера. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 552 с.

Электронды ресурстар:

1. Лучевая диагностика заболеваний органов дыхания и средостения [Электронный ресурс] : учебное пособие / Е. Б. Бекмуратов [и др.] ; М-во здравоохранения и социального развития РК. ЮКГФА. - Электрон. текстовые дан. - Шымкент : [б. и.], 2016. - эл. опт. диск (CD-ROM)(8.91Мб)
2. Сәулелі диагностика [Электронный ресурс] :оқулық / қазақтіл. ауд. А. Б. Ахметбаева ; ред. басқ. Г. Е. Труфанов. - Электрон. текстовые дан. (421Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 576б. с.
3. Патоморфология и лучевая диагностика некоторых заболеваний легких невоспалительной природы у недоношенных новорожденных
4. Серикбай М.Қ. , 2020/<https://aknurpress.kz/login>
5. Дифференциальная диагностика и лечение туберкулеза у взрослых и детей.Бекембаева Г.С., Жандаркулов А.А. , 2018/<https://aknurpress.kz/login>
Диагностика и лечение заболеваний органов дыхания.
6. Имангазинова С.С. , 2016/<https://aknurpress.kz/login>
7. Лучевая терапия : Учебник. / Под ред. Г.Е. Труфанова. - 3-е изд., перераб. и доп. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 484 с. <http://rmebrk.kz6>.

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер және есептер т.б.).

Бақылау сұрақтары

- Тыныс ағзаларының сәулелік анатомиясы
- Тыныс ағзаларын сәулелік зерттеулердің әдістері
- Тыныс ағзаларының сәулелік зерттеулеріне көрсеткіштер мен кері көрсеткіштерді анықтау
- Пациенттерді рентгенографияға, рентгеноскопияға, флюорографияға, бронхографияға дайындау
- Цифрлық рентгенография
- Цифрлық рентгеноскопия
- Цифрлық флюорография

Тесттер

~Бронхоэктомияның диагностикасында ең дәлелді зерттеу әдісі:
 @бронхография
 @томография

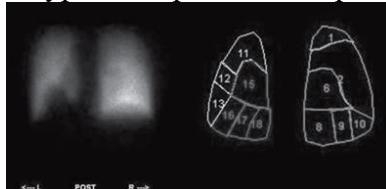
ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы	044-70/11
Тәжірибелік сабактың әдістемелік нұсқауы	13стр. из 21

- @ангиопульмонография
- @рентгенография
- @УДЗ
- ~Рентгеноконтрасты әдістерді ... қолданады.
- @ағзаның тығыздылығы орта тығыздығынан айырмасы болмағанда
- @зерттелген ағзаның жоғарғы тығыздылығында
- @ағзаның ісіктерін зерттегенде
- @артериялық қан қысымы жоғарылағанда
- @аллергиялық жағдайда
- ~Өкпе түбірінің көрінісі ...
- @2-4 қабырға аралығында, өкпе алаңының ішкі бөлімінде
- @төменгі бөлімде
- @өкпе алаңының жоғарғы бөлімінде
- @өкпе алаңының перифериясында
- @ортаңғы бөлімінде
- ~Кеуде қуысы ағзаларының рентген суретіндегі анықтылықты анатомиялық құрылымдар пішінінің анықтылығымен бағалауға болады:
- @қабырғалардың алдыңғы кескіні
- @өкпенің суреті
- @өкпе түбірі
- @жүрек
- @диафрагманың сол күмбезі
- ~Негізінде плевра қуысына газ енгіздіргеннен кейін тыныс алу ағзаларын рентгенологиялық зерттеу әдісі:
- @диагностикалық пневмоторакс
- @пневмомедиастинография
- @пневморетроперитонеум
- @диагностикалық пневмоперитонеум
- @гистеросальпингография
- ~Қалыпты қаттылықтағы рентгенограммада алғашкы қеуде омыртқаларының саны ... .
- @3
- @1
- @2
- @4
- @5
- ~Өкпедегі өзгеру түрлері:
- @караю, агару, өкпе суретінің өзгеруі
- @өкпе суретінің деформациясы
- @«ниша» симптомы
- @толу дефектісі
- @диффузды диссеминациялар
- ~«Өкпе түбірі» түсінігінің анатомиялық субстраты ... болып табылады.
- @артерияның, венаның сабаулары, бронхтар, лимфа түйіндері, май қабаты
- @артерия мен венаның сабаулары
- @артерияның, венаның сабаулары және лимфа түйіндері
- @артерияның, венаның сабаулары, лимфа түйіндері және май қабаты

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы	044-70/11
Тәжірибелік сабактың әдістемелік нұсқауы	14стр. из 21

@өкпе тіні

~Суретте көрсетілген зерттеудің түрі:

@сцинтиграфия

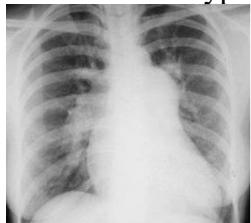
@рентгенография

@МРТ

@КТ

@ОФЭКТ

~Ұзынылған суреттегі зерттеу әдісі:

@кеуде қуысы ағзаларының жалпы рентгенографиясы

@өкпе сцинтиграфиясы

@жүрек рентгенографиясы

@кеуде қуысы ағзаларының компьютерлі томографиясы

@кеуде қуысы ағзаларының сыйықты томографиясы

~Ұзынылған зерттеу әдісі:

@кеуде қуысы ағзаларының рентгенографиясы екі проекцияда

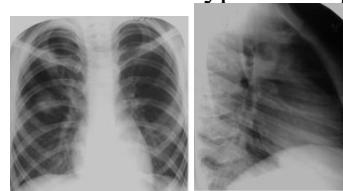
@кеуде қуысы ағзаларының жалпы рентгенографиясы

@кеуде қуысы ағзаларының рентгенографиясы

@өкпенің сыйықты томографиясы

@қабырғалардың жалпы рентгенографиясы екі проекцияда

~Ұзынылған суреттегі проекция:

@тік, бүйір

@тік, қиғаш

@бүйір, қиғаш

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы	044-70/11
Тәжірибелік сабактың әдістемелік нұсқауы	15стр. из 21

@вертикальді, көзделген
@қигаш, вертикальді

№ 4 сабак

- Тақырып:** Тыныс алу жүйесінің негізгі және қосымша зерттеу әдістері Сызықты томография. Рентгендік компьютерлік томография. Мультиспиралды компьютерлік томография. Интервенционды радиология
- Мақсаты:** Студенттерді тыныс алу жүйесінің сәулелік диагностикасымен таныстыру. Тыныс алу ағзаларын зерттеудің заманауи әдістерін оқыту.
- Оқыту міндеттері:** Студенттерді негізгі әдістерге үйрету және пациенттерді сәулелік зерттеу әдістеріне дайындау.

Студент білуі керек:

- Тыныс алу жүйесінің негізгі және қосымша сәулелік зерттеу әдістері
- Сызықтық томография
- Компьютерлік томография
- Магниттік-резонансстық томография
- Интервенционды радиология

Студент істей білуі керек:

- Тыныс алу ағзаларының сәулелік зерттеулерінің онтайлы әдісін тандау
- Тыныс алу ағзаларының сәулелік зерттеулеріне көрсеткіштер мен кері көрсеткіштерді анықтау
- Пациенттерді сызықтық томографияға, компьютерлік томографияға, магниттік-резонансстық томографияға, интервенционды радиологияға дайындау.
- 4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:**
- Тыныс алу жүйесінің негізгі және қосымша сәулелік зерттеу әдістері
- Сызықтық томография
- Компьютерлік томография
- Магниттік-резонансстық томография
- Интервенционды радиология
- Тыныс алу ағзаларының сәулелік зерттеулеріне көрсеткіштер мен кері көрсеткіштер
- Пациенттерді сызықтық томографияға, компьютерлік томографияға, магниттік-резонансстық томографияға, интервенционды радиологияға дайындау.

5. Оқыту және жүргізу әдістері: дискуссия, берілген суреттермен жұмыс, жағдаяттық есептерді шешу, кіші топтарда жұмыс.

6. Бағалау әдістері:

ауызша сұрау, суреттерді талқылау, тесттік тапсырмаларды шешу

7. Эдебиеттер

Негізгі:

- Лучевая диагностика : учебник / М-во образования и науки РФ ; под ред. Г. Е. Труфанова. - ; Рек. ГОУ ВПО "Первый МГМУ им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 496 с.
- Сәулелі диагностика: окулық / РФ білім және ғыл. министрлігі ; Г. Е. Труфановтың редакциясымен; қазақ тіліне ауд. А. Б. Ахметбаева; жауапты ред. А. Қ. Ахметбаева. - ; И. М. Сеченов атындағы ГОУ ВПО "Бірінші Москва мемл. мед. ун-ті" ұсынған. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 576 бет. с.

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы	044-70/11
Тәжірибелік сабактың әдістемелік нұсқауы	16стр. из 21

3. Лучевая диагностика : учебник / М-во образования и науки РФ ; под ред. Труфанова Г. Е. - ; Рек. ГОУ ВПО «Первый МГМУ им. И. С. Сеченова» .-М. : ГЭОТАР – Медиа, 2013. – 496 с
4. Лучевая терапия: учебник / М-во образования и науки РФ ; под ред. Г. Е. Труфанова. - Рек. ГОУ ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 208 с.
5. Илясова, Е. Б. Лучевая диагностика [Текст] : учеб. пособие / Е. Б. Илясова, М. Л. Чехонацкая, В. Н. Приезжева. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 280 с. : ил
6. Лучевая диагностика заболеваний органов дыхания и средостения [Текст] : учебное пособие / Е. Б. Бекмуратов [и др.] ; М-во здравоохранения и социального развития РК. ЮКГФА. - Шымкент : [б. и.], 2016. - 104 с

Қосымша:

1. Лучевая диагностика органов грудной клетки: национальное рук. / Гл. ред. серии С. К. Терновой, Гл. ред. тома В. Н. Троян, А. И. Шехтер. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 584 с.
2. Бургенер, Фрэнсис А. Лучевая диагностика заболеваний костей и суставов. Более 1000 рентгенограмм: руководство: атлас: пер. с англ. / Фрэнсис А. Бургенер, М. Кормано, Т. Пудас ; под ред., С. К. Тернового, А. И. Шихтера. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 552 с.

Электронды ресурстар:

1. Лучевая диагностика заболеваний органов дыхания и средостения [Электронный ресурс] : учебное пособие / Е. Б. Бекмуратов [и др.] ; М-во здравоохранения и социального развития РК. ЮКГФА. - Электрон. текстовые дан. - Шымкент : [б. и.], 2016. - эл. опт. диск (CD-ROM)(8.91Мб)
2. Сәулелі диагностика [Электронный ресурс] : оқулық / қазақтіл. ауд. А. Б. Ахметбаева ; ред. басқ. Г. Е. Труфанов. - Электрон. текстовые дан. (421Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 5766. с.
3. Патоморфология и лучевая диагностика некоторых заболеваний легких невоспалительной природы у недоношенных новорожденных
4. Серикбай М.Қ. , 2020/<https://aknurpress.kz/login>
5. Дифференциальная диагностика и лечение туберкулеза у взрослых и детей.Бекембаева Г.С., Жандаркулов А.А. , 2018/<https://aknurpress.kz/login>
Диагностика и лечение заболеваний органов дыхания.
6. Имангазинова С.С. , 2016/<https://aknurpress.kz/login>
7. Лучевая терапия : Учебник. / Под ред. Г.Е. Труфанова. - 3-е изд., перераб. и доп. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 484 с. <http://rmebrk.kz6>.

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер және есептер т.б.).

Бақылау сұрақтары

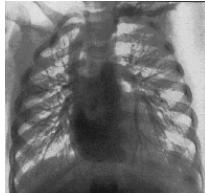
- Тыныс алу жүйесінің негізгі және қосымша сәулелік зерттеу әдістері
- Сызықтық томография
- Компьютерлік томография
- Магниттік-резонансстық томография
- Интервенционды радиология
- Тыныс алу ағзаларының сәулелік зерттеулеріне көрсеткіштер мен көрсеткіштер
- Пациенттерді сырғықтық томографияға, компьютерлік томографияға, магниттік-резонансстық томографияға, интервенционды радиологияға дайындау.

ОҢТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы	044-70/11
Тәжірибелік сабактың әдістемелік нұсқауы	17стр. из 21

Тесттер

~Балалардың зерттеуінде артықшылықты ... береді.

- @сандық рентгенографияға
  - @обзорной рентгенографияға
  - @рентгеноскопияға
  - @компьютерлі томографияға
  - @сызықты томографияға
- ~Тыныс алу ағзаларын зерттеудің сәулелік әдісі ... .

@ангиопульмография

- @бронхография
- @сцинтиграфия
- @допплерография
- @коронарография

~Трахеобронх тармақтарын зерттеудің негізгі рентгенологиялық әдісі – ... .

- @бронхография
- @рентгенография
- @электрокимография
- @рентгеноскопия
- @томография

~Бронхография – бұл ... .

@трахеобронх тармақтарын зерттеудің арнайы әдісі

@тоқ ішекті күкірт қышқыл бариймен зерттеу

@ағзаларды қатпарлап зерттеу

@ми қарыншаларын зерттеу

@контрастты затты жұлынға енгізу

~Трахеобронх тармақтарын зерттеудің рентгенологиялық әдісі:

- @бронхография
- @цистография
- @пиелография
- @ирригография
- @миелография

~Трахеобронх тармақтарын контрастты зат енгізіп зерттеу:

- @бронхография
  - @цистография
  - @пиелография
  - @ирригография
  - @миелография
- ~Өкпе суреті – бұл ... .
- @қан тамырларының көлеңкелі суреті

ОҢТҮСТИК-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы	044-70/11
Тәжірибелік сабактың әдістемелік нұсқауы	18стр. из 21

- @өкпе тінінің суреті
- @тыртықты дәнекер тінінің суреті
- @плевральді шварттар
- @фиброзды көріністер
- ~Рентгенограммадағы қараю аймағы:
- @өкпе тінінің ауасыз аймағы
- @артық ауа аймағы
- @бронх жолдары бойынша дәнекер тінінің есуі
- @өкпе тінінің болмауы
- @өкпеде қан толудың жоғарлауы
- ~Жоғарғы өкпе алаңы ... орналасқан.
- @екінші қабырғадан жоғары
- @екінші және бесінші қабырға аралығында
- @төртінші қабырғадан жоғары
- @төртінші қабырғадан тәмен
- @екінші қабырғадан тәмен
- ~Өкпе алаңының ортаңғы бөлігі ... орналасқан.
- @үшінші және бесінші қабырға аралығында
- @үшінші қабырғадан тәмен
- @екінші және төртінші қабырға аралығында
- @төртінші қабырғадан жоғары
- @бесінші қабырғадан тәмен
- ~Өкпе алаңының тәменгі бөлігі ... проекцияланады.
- @4-ші қабырғадан тәмен
- @3-ші қабырғадан тәмен
- @3-ші және 5-ші қабырға аралығында
- @4-ші қабырғадан жоғары
- @2-ші және 4-ші қабырға аралығында
- ~Өкпе түбірінің суреті ... проекцияланады.
- @2-ші және 4-ші қабырға аралығында
- @тәменгі бөліктө
- @өкпе алаңының жоғарғы бөлігінде
- @өкпе алаңының перифериясында
- @4-ші және 6-шы қабырға аралығында
- ~Рентгенопневмополиграфия жасалады ... зерттеу үшін.
- @өкпенің вентиляцилы функциясын
- @альвеоладағы газ алмасуды
- @кіші қан айналым гемодинамикасын
- @диафрагмы қозғалысын
- @өкпе аралықтың ығысуын
- ~Бөліктің (сегменттің) ателектазы кезінде өкпе көлемі ... .
- @кішірейеді
- @ұлғаяды
- @өзгермейді
- @өкпе түбірі ұлкейеді
- @өкпе түбірі кішірейеді

OÝTÝSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA <i>—1979—</i>	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фтизиопульмонология және радиология кафедрасы		044-70/11
Тәжірибелік сабактың әдістемелік нұсқауы		19стр. из 21

~Өкпе алаңында сақина тәрізді көлеңке – суретте бұл ... .

@екі проекциядағы түйік сақина

@дөңгелек пішіндегі көлеңке

@сопақ пішіндегі көлеңке

@жартылай дөңгелек пішіндегі көлеңке

@орақ тәрізді көлеңке

~Оң өкпеде ... сегмент.

@10

@2

@3

@11

@9

~Оң өкпеде ... бөлік ажыратады.

@3

@2

@10

@11

@9

~Сол өкпеде ... бөлік ажыратады.

@2

@3

@5

@9

@10